

59 FÖRSLAG

TILL SMIDIGARE STUDIEVÄGAR
VID ÅBO AKADEMI

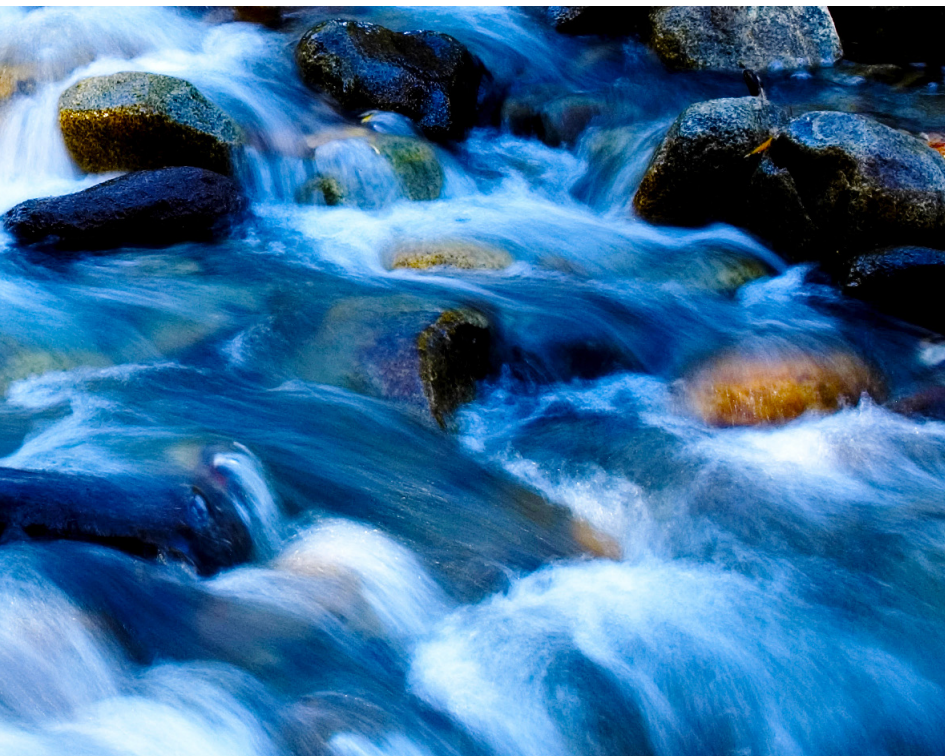

KÅREN

ÅBO AKADEMIS STUDENTKÅR

PUBLIKATIONER FRÅN ÅBO AKADEMIS STUDENTKÅR

5 / 2012

Förord

Studietiden och dess begränsning, studentgenomströmningen och behovet av en tidigare övergång till arbetslivet är aktuella samtalsämnen inte bara vid Åbo Akademi utan i hela landets högskolevärld. På ÅA är diskussionen särskilt akut, eftersom universitetet på de flesta utbildningarna inte når sina examensmål. På de senaste åren har inte ens hälften av ÅA:s studenter avslutat sina studier efter sju år.

För att reda ut möjliga orsaker till den nationellt sett långsamma studietakten vid ÅA lanserade Åbo Akademis Studentkår (ÅAS) under våren 2012 en idéävling bland sina medlemmar. Ävlingens syfte var att från Åbo Akademis studenter höra vad de ansåg att universitetet kunde göra för att möjliggöra effektivare studier. De inskickade idéerna fungerar som grund för denna rapport.

Det är värt att notera att studietidernas förkortning hänger på ett antal faktorer på tre olika nivåer: den individuella nivån, universitetsnivån och den nationella nivån. Åbo Akademis Studentkår vill i denna rapport lyfta fram de saker som Åbo Akademi själv direkt kan påverka. Rapporten tar därför ingen ställning till exempelvis andra stadiets elevrådgivning, utkomstens roll eller studenternas förvärvsarbete vid sidan av studierna. Det bör även påpekas att flera faktorer egentligen hänger på de enskilda ämnena. Att Åbo Akademis ledning är engagerad i frågan om snabbare studietakt är inte tillräckligt utan denna fråga kräver hela universitetets helhjärtade insats.

ÅAS vill även rikta uppmärksamhet till de ordalag som används om det aktuella temat. När universitetsstudiernas prestationstakt betonas alltför mycket kan detta leda till en snedvridning vad gäller universitetssamfundets prioriteringar – studenterna och högskolorna börjar koncentrera sig på en snabb utexaminering istället för kvalitativ undervisning och utvecklandet av akademisk sakkunskap. **ÅAS anser att möjligheten och tillgängligheten till undervisning och studier av hög kvalitet alltid måste vara av högsta prioritet i universitetets utveckling.** En examen av hög kvalitet omfattar förutom ett bestämt antal studiepoäng även arbetserfarenhet, samhälleliga färdigheter och ett brett kontaktnät. Att studierna framskrider smidigt är till allas gemensamma fördel, men studiernas enda syfte kan inte vara att de avklaras så snabbt som möjligt.

ÅAS önskar att med denna rapport bidra till diskussionen om studentgenomströmning vid Åbo Akademi.

Åbo Akademis Studentkår
Åbo, 25.9.2012.

1. Utbildningens planering

En stor del av genomströmningsproblematiken ligger i hur studierna är upplagda. Det är nödvändigt att systematisk granska de olika utbildningarna och deras rekommenderade studiegång för att hindra kurskrockar och för att se till att det överhuvudtaget är möjligt att bli färdig inom utsatt tid. Exempel på flaskhalsar i examina är till exempel kurser som inte ordnas varje läsår och som är ett förhandskrav för andra obligatoriska kurser.

Läsåret används inte effektivt; på ett antal utbildningar avslutas kurserna redan före valborg. Den mest populära undervisningstiden är tisdag till torsdag mellan klockan 10 och 15, vilket gör att föreläsningar lätt krockar med varandra. Det finns även ämnen där kandidatuppsatsen har växt till en oproportionellt omfattande ”minigradu” och skrivs som heltidssyssla under en termins (eller t.o.m. längre) tid.

I och med Bolognareformen och övergången från studieveckor till studiepoäng borde alla utbildningar vid ÅA ha beräknat kursernas reella studiepoängsvärde, men i stället gjordes omvandlingen helt matematiskt.

Studietakten spelar en roll även i universitetens finansiering, där andelen studeranden som avklarar minst 55 studiepoäng per läsår är ett finansieringskriterium fr.o.m. 2013. Samma kriterium kommer även att användas internt i ÅA:s pengfördelning. Institutionernas variationer i andelen studerande som presterar minst 55sp/läsår tyder på tydliga skillnader i studiernas smidighet mellan ÅA:s olika enheter. Genomströmningsproblemen beror framför allt på att verksamheten inte förbättrar genomströmningen.

ÅA bör...

- göra en realistisk genomgång och planering av utbildningarna, med betoning på studiernas reella belastning. Man bör sträva till en rekommenderad studiegång utan kurskrockar och kurser som inte hålls varje år. Identifiera möjliga flaskhalsar på ämnets nivå.
- uppdatera och utvärdera studiepoängssättningen av kurser och uppnå en standardisering av hur mycket arbete som krävs för en studiepoäng.
- sänka antalet antagna – vilket skulle leda till en högre tröskel för att komma in vid ÅA, ett bättre studentunderlag och mindre grupper.

”Man borde se över kursplaneringen så att kurser inte går på varandra. Det är frustrerande för en studerande som skulle vilja studera många kurser men som förhindras att göra det bara på grund av kurskrockar.”

- sträva till en effektivisering och jämnare spridning av läsåret och arbetsveckan.
- fortsättningsvis erbjuda studenterna kostnadsfria kurser vid CLL som kan tillgodoräknas i den egna examen.
- upprätthålla ett tillräckligt stort kursutbud så att studeranden inte behöver ta onödiga strökurser för att nå upp till studiepoängsgränsen för att kunna studera heltid.
- möjliggöra en så tidig start med biämnestudierna som möjligt.
- överväga arrangerandet av huvudämnes- och biämneshelheternas ”mässor” för att hjälpa studenterna i sitt val av dessa.
- utforma lockande, även tvärvetenskapliga, biämneshelheter och projektarbeten.

”Tvärvetenskapliga projektarbeten skulle inspirera studerande och kunde ge dem nya idéer på grund av växelverkan med studerande från andra discipliner. Tvärvetenskaplighet skulle också vara till nytta i arbetslivet eftersom man inte nödvändigtvis kommer att jobba med personer som har samma studiebakgrund som en själv.”

- se över deltagarantalet på stora kurser (t.ex. Hankens grundkurser med 150 deltagare) för att säkra utbildningens kvalitet. Företräde till kurser bör också ges åt huvudämnesstuderande.
- återinföra tryckta studiehandböcker som är mycket överskådligare än enbart Min-Plan.
- uppmana till ett realistiskt förhållningssätt till kandidatuppsatsen, dess omfattning och egentliga betydelse.
- sammanställa ett kompendium med närliggande ämnens kurserbjudande (till exempel kan fransk realia intressera historiker, samhällsvetare och övriga).

2. Studentcentrerade undervisnings- och inlärningsmetoder som den största inspirationskällan

Både i genomströmningsundersökningar som gjorts vid ÅA och i ÅAS idétävling har det starkt kommit fram att några saker som sporrar studenterna vid ÅA är bl.a. engagerade lärare och varierande undervisnings- och examinationsformer. Att erbjuda högklassig universitetsutbildning är också en av de tre hörnstenarna i ÅA:s strategi.

ÅA bör därför i större grad gå mot en kultur av studentcentrerad inläring, vilket för övrigt också är ett av målen med Bologna 2020. Studentcentrerad inläring präglas av innovativ undervisning, aktiv inläring, att man tar fasta på inlärningsresultaten, inlärningsresultatens och -processernas genomskinlighet, och flexibla undervisningsplaner och studentresponsens inverkan på dessa.

I både idétävlingen och de olika genomströmningsrapporterna har det kommit fram att studenterna inte vill vara enbart passiva åhörare. Studerandena ska få möjlighet att delta i praktiska övningar, vetenskapliga diskussioner, debatter och projekt med hjälp av en lärare i rollen som en akademisk kollega, mentor och förebild. En studentcentrerad inlärningskultur stöder både studerandenas och lärarnas

motivation och ger därmed också lärarna en möjlighet att utvecklas professionellt.

ÅA bör...

- främja studenternas motivation och akademiska färdigheter genom att utveckla studentbaserade, dvs. innovativa undervisnings-, inlärnings- och examinationsmetoder
- införa ett nytänkande i undervisningen genom att lärarna utmanar studenterna med dessa nya metoder.
- öka respekt för lärandet och undervisningen vid sidan av toppforskningen.
- se studerandena som en tillgång och kommande kollegor inom den vetenskapliga disciplinen.

”Examinationsformerna borde ses över ämnesvis så att varje ämne vid akademien skulle ha en bra balans mellan olika examinationsformer genom alla sina kurser, så att inte en studerande till exempel skulle bli tvungen att bara bedömas enligt hur bra hon eller han klarar av en rad med skriftliga tentamina.”

- göra en kontinuerlig utvärdering av uppnådda lärandemål genom deltest i kurserna.
- göra det möjligt så att tunga studiehelheter kan tentas, eller examineras på annat sätt, i mindre flexibla delar.
- erkänna praktik, tutorering och förtroendeuppdrag som kompetensgivande aktivitet. Det borde vara möjligt att få studiepoäng för dessa.
- utveckla tydliga system för att identifiera och erkänna tidigare inhämtad kunskap, även för grundstuderande (AHOT).

3. Tentamina

Många ämnens tentamensarrangemang tar inte i beaktande studenternas varierande livssituationer. Tentanmälningspraxis och spelreglerna vid själva tentamenstillfället varierar avsevärt mellan enheterna. Till och med tentövervakarna vet inte alltid hur de ska förhålla sig till t.ex. långa toalettbesök, om studeranden ska visa sitt studiekort vid tentstillfället eller inte, sittordningen i tentsalen och vad tentanden får ha framme på bordet.

Alltför många tentfrågor testar det utantill lärda i stället för att inbjuda till reflektion och utövning av inhämtad kunskap. Vissa institutioner har slopat kurstentamenstillfällena, vilket resulterar i att antalet tentamina som ska tentas vid ett allmänt tillfälle stiger, vilket direkt skapar flaskhalsar. Få ämnen vid ÅA erbjuder studeranden möjligheten att tenta elektroniskt i Pharmacy och Academills tentakvarium, vilket skulle vara värdefullt speciellt för studeranden som har barn eller som arbetar vid sidan av studierna.

ÅA bör...

- göra e-tentandet en realistisk möjlighet på alla institutioner och enheter.
- införa ett modernt och flexibelt tentsystem vars regler är tydliga och som testar det inlärd och inte bara studentens minne.
- senarelägga anmälningsdeadlinen till sommarentamina.
- skapa enhetliga och tydliga tentregler och –förfaranden för att minska fall där studenter blir anklagade för tentfusk och för att också kunna garantera tentövervakarens rättsskydd.
- införa akademiämnenas tentamenstillfällen i stora salar.
- hålla kvar de vanliga kurstenterna.

”Även om allmänna tentamensdagar införs ska normala kurstenter inte lämnas bort.”

4. Flexibla studiemöjligheter i olika livssituationer

Studerande är ingen homogen grupp. Livssituationerna varierar: en del har kommit för att studera direkt efter studentexamen, andra har familj. Någon har kommit enkom till Åbo Akademi och Finland för att gå en magisterutbildning. Det att en studerande har en funktionsnedsättning får inte vara ett hinder vad gäller universitetsstudier. Flexibilitet i bland annat examinationssätt och kursformer möjliggör studiernas smidiga framskridande för alla.

ÅA bör...

- erbjuda ett större utbud av nätkurser och självstudiekurser.
- bättre ta i beaktande Åbo Akademis likabehandlingsplan samt handlingsplanen för bemötande av studenter med funktionsnedsättning vilka innehåller färdigt utarbetade målsättningar och rekommendationer i bl.a. tillgänglighetsfrågor. Dessa bör integreras i all verksamhet vid universitetet.
- göra kursmaterial tillgängligt också elektroniskt t.ex. på Moodle.
- skapa en elektronisk gradugrupp för studerande som fallit av studierna och som bara har gradun kvar: den kunde ledas av t.ex. en studierådgivare. Gruppens medlemmar är alla i liknande situation och kan tillsammans göra utexamineringsplan och motivera och stöda varandra.
- satsa på sommarstudiemöjligheter: ex. intensivkurser, och varje ämne bör göra upp en sammanställning av sommarstudiemöjligheter som också visar när handledarna är anträffbara, sommartentamensdatumen osv.

5. Studiesociala situationer, delaktighet och god studiegemenskap i nyckelställning

Avbrutna studier och en svag studiegemenskap är ett allmänt fenomen i högre utbildning. Samtidigt visar allt fler undersökningar att sannolikheten för studiernas framgångsrika avläggande i allt högre grad beror på hur väl och hur tidigt studerandena lyckas fästa sig vid sina studier och vid sin studiegemenskap. Motiverade studeranden är samtidigt välmående och studieföra studeranden.

I dagens läge upplever var fjärde första årets ÅA-studerande ensamhet samtidigt som universitetets små grupper och bekväma storlek borde utgöra goda förutsättningar för nära människokontakter. I genomsnitt toppar ÅA statistiken vad gäller ensamhet i en nationell jämförelse. Även bruket av alkohol och antalet gånger man provat på droger är högre hos ÅA-studerande än hos de övriga universitetsstuderandena i Åbo. Ca 9 % av alla universitetsstuderandena i Åbo har använt sig av Studenthälsans mentalvårdstjänster.

ÅA bör...

- satsa på ett befrämjande av gemenskap inom Åbo Akademi. Studiesociala möjligheter såsom studiecirklar bör stödas. Man bör fortsättningsvis stöda och marknadsföra möjligheterna till kursmentorering. Studiecirklar kan grundas t.ex. i samarbete med ämnesföreningarna.
- uppmuntra till skapandet av fler möjligheter för studerande och personal att mötas både inom institutionen och informellt utanför föreläsningssalarna.
- utveckla en akademiallmän handlingsplan för hur mobbning kan identifieras och effektivt utrotas på alla nivåer.

6. Den fysiska studiemiljön

Den fysiska studiemiljön ska vara tillgänglig för alla och erbjuda förutsättningar som möjliggör ändamålsenliga studier. Förutom dator- och läsesalsplatser innebär en god studiemiljö även utrymmen där studerande kan samlas för att göra grupparbeten och hålla mentorträffar och studiecirkel. Studiemiljön ska bidra till upprätthållandet av den akademiska gemenskapen.

ÅA bör...

- reservera läsesalsplatser för kandidatskribenter men också skapa fler läsesalsplatser för graduskribenter.
- säkerställa att det finns fler tysta datorplatser i Academill som inte används för undervisning.

7. Stöd och rådgivning

Det finns rikligt med rådgivning tillgänglig för studerandena vid Åbo Akademi. Studierådgivningen, Arbetsforum, studiepsykologerna, MinPlan, egenlära, tutorerna, studentkårens och bibliotekets stöd är bara några exempel av utbudet. De olika stödtjänsterna måste dock kommunicera med varandra för att fungera som en vettig helhet. Egenlära och handledarna måste känna till utbudet av övrig rådgivning vid ÅA.

ÅA bör...

- hålla årliga utvecklingssamtal med egenlära som stöd för utvecklingen av studerandes kunskap. Egenlära ska inte vara en mekanisk MinPlan-godkännare.
- betrakta egenlära och handledarskap som meriterande vid tillsättandet av tjänster vid Åbo Akademi.

- ge till uppdrag åt egenläraarna att tillsammans med studenterna gå igenom vilka kurser som lämnats på hälft och reda ut orsaken till att någon kurs inte blivit gjord. Tillsammans kan studenten och egenläraren komma fram till en plan över hur studenten ska komma vidare i sina studier.

”När en ny studerande påbörjar sina studier vid akademien borde hon eller han uppmanas att ta emot all hjälp som finns för att studierna ska gå så smidigt som möjligt. Egenläraren kunde påminna studenten om att det finns ett lärcenter, arbetsforum och en studiepsykolog och att till exempel bibliotekspersonalen kan hjälpa till med mer eller mindre praktiska problem inom studierna.”

- beställa en extern utvärdering av MinPlan och därefter genomföra de förbättringar den föranleder.
- satsa på en personlig, ämnesöverskridande handledning som innefattar ämneskombinationer och biämnena.
- lära studerandena identifiera och utveckla egna kunskaper och ta dessa som en del av undervisningen och rådgivningen.
- snabbare fånga upp och kontakta nollpresterare. Egenläraarna och studierådgivarna ska få deras kontaktuppgifter.
- utveckla ÅA:s mobilapplikation med till exempel information om universitetets stödfunktioner. Även öppettider och kontaktuppgifter borde finnas i den.
- utveckla studierådgivningen till en framtidsorienterad helhet. I utvecklingen av handledningen görs samarbete med arbetslivet. Studievägledning ska också omfatta karriärvägledning.

”Egenläraarverksamheten borde utvecklas från den nuvarande formen. Mera tid borde allokeras åt egenläraarna för själva egenläraarverksamheten så att egenläraarverksamheten inte ska utgöra en börda som tillkommer på en universitetslärares, lektors eller professors övriga arbete.”

- erbjuda studenterna möjligheter att utveckla sina studiefärdigheter och förebygga eventuella studierelaterade problem genom utbildning och kurser som ska rymmas inom examen.

”För att studenterna ska inse möjligheterna med ett biämne utanför den egna institutionen borde studiehandledning för tvärvetenskapliga studier göras tillgänglig. Det skulle vara bra om studerande kunde gå till en person för att diskutera tvärvetenskapliga studier i stället för att bli tvungna att kontakta flera personer av vilka inte en enda har en helhetsbild av utbildningen vid Åbo Akademi.”

- fatta beslut om att en graduhandledare inte också ska vara avhandlingens bedömare.
- införa enhetliga riktlinjer för handledning av kandidat- och magisteravhandlingar.
- skapa material riktat till engelskspråkig personal och studerande. Åtminstone förvaltningsinstruktionen och examensstadgan bör finnas på engelska.
- anställa en person som systematiskt går igenom sådana studerande som inte presterat på många år och som är nästan färdiga. Denna person kunde sporra studeranden tillbaka till studierna genom utexamineringsplan, aktuell information om examensfodringar, vuxenstudiestöd osv. T.ex. under en två-årig satsning skulle denna person snabbt betala sig själv med några utexaminerade magistrar. (exempel: Aalto Universitet). En sådan kampanj medför också positiv publicitet för ÅA.

8. Studiernas arbetslivsrelevans som pådrivare

Alla studerande har inte bråttom till arbetslivet då de inte förstår branschens yrkesalternativ eller ens hurdana möjligheter deras examen ger dem. Speciellt de så kallade generalisterna har delvis snäva uppfattningar om sina sysselsättningsmöjligheter. Arbetsmarknadsaspekten motiverar studerandena och den borde därför genomsyra all undervisning.

ÅA bör...

- skapa nya attraktiva och mer profilerade utbildningsprogram kopplade till olika karriärstigar såsom t.ex. biämnesshelheten "internationella organisationer" var i tiderna.
- i all undervisning integrera en arbetsmarknadsaspekt (så att till exempel humanister och samhällsvetare bättre ska veta vad de kan göra med sin utbildning).
- beakta arbetslivsrelevansen i kurshelheter, t.ex. genom samarbete med kommuner och företag. Deltagande i nystartade projekt är en bra kontakt med arbetsmarknaden.
- aktivt arbeta för att skaffa gradu-uppdrag från utomstående aktörer, och på så vis låta studenterna redan i graduskedet bidra till den offentliga eller privata sektorn, samtidigt som han eller hon får kontakter inom ett för karriären relevant område.
- effektivisera användandet av alumnerna som kan dela med sig av erfarenheter från yrkeslivet åt de nuvarande studerandena. Bjud in alumnerna som gästföreläsare och ordna studiebesök i deras arbetsmiljö.
- finna fler relevanta praktikplatser av hög kvalitet. Ge mer resurser åt Arbetsforum för att erbjuda högskolepraktik. Ämnena bör också arbeta för att få praktikplatser åt sina studenter. Genomför en uppföljning av praktikplatsernas relevans för studierna.

"Man borde koppla studiehelheterna till olika karriärstigar så att en student lätt kunde välja kurser med tanke på vilket yrke hon eller han vill ha i framtiden."

- uppmuntra till ett tätare samarbete mellan Arbetsforum och ämnena.
- säkerställa en framtidstro om att avklarad utbildning leder till snabbare anställning och bättre arbete. Informera studerandena om arbetsmarknadssituationen och om vilka jobb utbildningen kan leda till.

Källor

Ahlbäck, Anders (2012). Utredning om ämnesöverskridande samarbete samt åtgärder för att öka genomströmningen vid humanistiska fakulteten. Åbo Akademi. Hittas på: <http://www.abo.fi/personal/media/25886/hfutredningslutrapport3032012.webb.pdf>.

Eriksson, Suvi, Janne Koskeniemi & Sini Terävä (2012). Finlands Studentkårs Förbund. 78 keinoja työurien pidentämiseen – SYL:n työkalupakki. Helsingfors: Trinket Oy.

Heinonen, Laura, Suvi Eriksson & Johanna Kujala (2011). ”Opinnot sujuvaksi opiskelijakeskeisellä oppimisella”. Ingår i *Peda-forum* 2/2011. Jyväskylä: Jyväskylän Siirto-Paino Oy. Ss. 45-48.

Helsingfors Universitets Studentkår (2012): 22 keinoja sujuvoittaa opintopolkua – keinoja tiedekuntatasolle.

Helsingfors Universitets Studentkår (2010): Kohti laadukasta tutkintoa: Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan keinoja opintojen sujuvoittamiseksi. Hittas på: <http://hyy.helsinki.fi:8081/tiedostot/Kohti%20laadukasta%20tutkintoa.pdf>.

Kujala, Johanna (2009). Studieförmåga och gemenskap: Främjande av studieförmågan – rekommendationer för universiteten. Helsingfors: Art-Print. Hittas på: http://www.abo.fi/stodenhet/media/23261/kyky_studieformaga_gemenskap.sv.pdf.

Mäkinen, Marita & Johanna Annala (2011). ”Opintoihin kiinnittyminen yliopistossa”. Ingår i Mäkinen, Marita, Vesa Korhonen, Johanna Annala, Pekka Kalli, Päivi Svärd & Veli-Matti Värri (red.). *Korkeajännityksiä: Kohti osallisuutta luovaa korkeakoulutusta*. Tammerfors: Tampere University Press. Ss. 59 – 80.

Slotte, Sofia (2012). Slutrapport: Utredning av studentgenomströmning och avbrutna studier vid Handels-högskolan vid Åbo Akademi. Åbo Akademi. Hittas på: <http://www.abo.fi/student/media/20727/genomstromingvidhaaslutrapport.pdf>.

SÄTKY, Studenthälsans elektroniska hälsoenkät till alla första årets studerande i Åbo 2010 – 2011.

Undervisnings- och kulturministeriet (2011). Undervisnings- och kulturministeriets feedback till Åbo Akademi hösten 2011. Hittas på: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ylipistokoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoitus/ylipistojen_tulossopimukset/Palautteet_syksy_2011/xA.pdf.

YLE Turku (2012). Opiskelijat tunteksivat mielenterveyshoitoon. Hittas på: http://yle.fi/uutiset/opiskelijat_tunteksivat_mielenterveyshoitoon/5064736.

Åbo Akademi (2010). Mål och strategier för Åbo Akademi 2010 – 2019.

Samtliga internetadresser är senast kontrollerade 25.9.2012.

